

Magnum Bullarium Romanum, Seu Ejusdem Continuatio

Quæ Supplementi loco sit, tum huicce, tum aliis quæ præcesserunt
Editionibus, Romanæ, & Lugdunensi ...

Constitutiones Variorum Pontificum in præcedentibus Editionibus
desideratas, summoque studio hinc inde conquisitas complectens

Luxemburgi, 1741

Urbanus VI.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74452](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74452)

ANNO
1378.

prædicti per quamdam desidiâ & ignaviâ permittitis pullulare, & quod perniciosius est etiam adolere, nec circa extirpationem hujusmodi, sicut nuper apud nos insonuit, curam aliquam adhibetis non sine clari nominis obfuscatione & animarum vestrarum periculo & contemptu Ecclesiæ Romanæ & memoratæ fidei detrimento. Et quod nos torquet acerbius, prius de incremento solii prædicti sentitur in Roma quàm in Angliâ, ubi tamen extirpationis remedium apponeretur. Multorum siquidem fide dignorum insinuatione admodum dolentium nostris est auribus intimatum, Joannem Vicleff Rectorem Ecclesiæ de Luttrevorth Lincolnien. Diocesis sacre pagine Professore, utinam non magistrum errorum, in illam ac detestabilem erupisse vecordiam, nonnullas propositiones & conclusiones erroneas & falsas, ac pravitate hæreseos sapientes, quæ statum totius Ecclesiæ & etiam secularem politiam subvertere & enervare nituntur, quarumque aliquæ licet quibusdam mutatis terminis sentire videntur perverfas opiniones & doctrinam indoctam damnatæ memoriæ Marfilii de Padua & Joannis de Guandavo (Janduno) quorum uterque per felicis recordationis Joannem Papam XXII. Prædecessorem nostrum reprobatus extitit, & damnatus in Regno Angliæ nempe gloriosa potentia & copia facultatum, sed gloriosiore pietate fidei rutilante, sacre pagine claritate consueto viros producere, Divinarum scripturarum recta scientia illustratos, morum gravitate maturos, devotione conspicuos, & Catholicæ fidei defensores, dogmatizare & publice prædicare, seu potius de virulento Claustris seu peccatore evomere non veretur, nonnullos Christi fideles earum resperione commaculans & à fidei præfata recta semita in præcipitium perditionis abducens. Quare cum tam letissem pestem, cui, si ejus non obsteret principis, & ipsa radicibus evellatur, serò posset medicina parari, cum per contagionem plurimos infecisset nolimus prout nec velle debemus sub conniventia pertransire. Universitati vestræ per Apostolica scripta in virtute sanctæ obedientiæ, & sub pœna privationis omnium gratiarum, indulgentiarum & Privilegiorum vobis ac studio vestro à dicta sede concessorum districtè præcipiendo mandamus, quatenus conclusiones & propositiones in bonis operibus & fide male sentientes, licet eas proponentes sub quadam verborum sive terminorum curiosa implicatione nitantur defendere, de cætero non permittatis afferi vel proponi, dictumque auctoritate nostra capiatis seu capi faciatis, & ipsum venerabilibus fratribus nostris Archiepiscopo Cantuariensi & Episcopo Londoniensi, aut eorum alteri sub fida custodia transmittatis. Contradictores quoque de dicto studio vestro jurisdictioni subiectos, si qui forsitan, quod Deus avertat, essent ejusmodi erroribus maculati, si in illis pertinaciter persistere, ad similem captiorem & missionem aliasque prout ad vos spectat, firmiter & sollicitè procedatis, perinde vestram suppleturi diligentiam, hætenus in præmissis remissam, nostram quæ & dictæ sedis præter Divinæ retributionis premium & meritum, gratiam & benevolentiam adepturi.

Datum Romæ apud Sanctam Mariam majorem 11. Calendas Junii Pontificatus nostri Anno 7.

ANNO
1378.URBANUS SEXTUS.
PONTIFEX CCIV.

ANNO DOMINI MCCCCLXXXVIII.

Urbanus Neapolitanus, prius Bartholomæus Prignano dictus, anno 1378 Pontifex fuit renunciatus. Ab acerrimo Schismate inter hunc Urbanum & Clementem VII. antea Cardinalem Genevensi nuncupatum tunc temporis agitata Ecclesia Romana. Carolum Hungariæ Regem in Reginam Neapolis movet. Obiit anno 1389. (*Magni Bullarii Romani Tom. I. hujus Edit. Luxemb. 1527. fol. 270. App.*)

URBANO VI. Pontifice electo, acerrimum schisma Ecclesiam dilaceravit, quippe Cardinalis Genevensis ab altera ex partibus Anti-Papa electus sub nomine Clementis VII. inter alia Bullas sequentem, quam damus, edidit celebrem admodum quamobrem ne series Pontificum confunderetur, Vulgatique Bullarii idem esset ordo, hæud incongruum censetur inter alias, easque Urbani, Bullas inserere, & sub nomine Clementis, ut relata est à Dacherio, Leibnizio &c. eam referri.

Litteræ Bullatæ, quibus CLEMENS Papa VII. Regnum Adriæ instituit, comprehendens partem terrarum Ecclesiæ Romanæ in Italia, ac Ludovico Duci Andegavensi tribuit 15. Kal. Maji 1382.

Bullam hanc quam ex Leibniziana collectione diplomatica desumpimus, Dacherius etiam in suo spicilegio refert, sed qui eam signat anno 1379. quam Leibnizius diversimode signet scilicet anno 1382.

CLEMENS EPISCOPUS,

Servus Servorum Dei, carissimo in Christo filio nostro Ludovico Regi Adriæ, Duci Andegavensi & Turonensi, ac carissimi in Christo filii nostri Caroli Regis Francorum illustris germano, salutem & Apostolicam benedictionem.

Constituti in suprema militantis Ecclesiæ statione ab eo, per quem Reges regnant, & Principes imperant, & qui solus habet super universam creaturam plenitudinem potestatis, necesse habemus, interdum de Regnis & terris ipsis & specialiter, quæ Romanæ Ecclesiæ juris & proprietatis existunt cum fratribus nostris ad pacem & justitiam populorum perpetua stabilitate disponere, terras ipsas dignitate decorare Regia, & in earum solis ad regimen gentium subjectarum quos dignos credimus sublimare, ut evullis spinosis vepribus plantas inferamus proficuas fructus uberes suo tempore in domo Domini allaturas instructi cœlestis Regis exemplo, qui terrenis Regibus potestatem tribuit, ut assumpto officio dominandi in æquitate judicent populos, & dirigant in terris sibi subditis gentium nationes,

ANN O
1378.

fitque eorum voluntas in executione iustitiæ, & meditatio in lege rectitudinis & observantia sanctæ pacis.

Ea propter terras nostras & Ecclesiæ Romanæ, quas habemus in Italia respicientes oculo pietatis, & conspicientes eas seu habitatores earum retrò jam lapsis temporibus adeo esse lacessitas, & dominantium in eis jure & auctoritate sedis Apostolicæ crebra mutatione effecta, multitudine Tyrannorum tam citra, quam infra eas ipsas occupare conantium sic esse afflictas, quod penè ad exinanitionem clerus & populus est deductus in eis; nosque utpote orbis regimine occupati ad debitam earum reformationem intendere nequeamus.

Aliis & aliis iustis considerationibus moti, de Fratrum nostrorum consilio & assensu, terras ipsas videlicet Provincias Marchiæ Anconitanæ, Romandiolæ, Ducatus Spoletani, Massæ, Trabari, nec non Civitates Bononiam, Ferrariam, Ravennam, Perusiam, Tudertum cum earum omnibus Comitibus territorii, & districtibus, & omnes alias, & singulas terras, quas ad præsens nos & Ecclesiæ Romana in Italia extra Regnum Siciliæ habemus & habere debeamus per quoscumque & quacumque auctoritate possideantur seu detineantur ad præsens exceptis duntaxat urbe Romana cum ejus districtu, & provinciis Patrimonii S. Petri in Tuscia Campaniæ & Maritima ac Sabina seu Reſtoratibus dictarum Provinciarum regi solitis, quas terræ specialium commissionum vocantur nostrisque Successoribus, & Romanæ Ecclesiæ expressè & specialiter retinemus in unum Regnum erigimus ipsas Provincias & Civitates cum earum Comitibus, districtibus, seu territorii, dignitate Regia decoramus ac Regnum Adriæ ordinamus, statuimus, & decernimus perpetuò nuncupari.

Et considerantes quod personam tuam qui de illa præclarissima domo Franciæ, quam benedixit Dominus traxisti originem strenuitate magnanimitate ac prudentia aliarumque virtutum donis multiplicibus Dominus dignatus est adornare, prout iudex veritatis, experientia ac præclaræ famæ præconium luce clarius manifestant: & propterea ipsam personam tuam honorare & sublimare volentes ad honorem Dei Omnipotentis Patris & Filii & Spiritus Sancti, beatæ, & gloriose semper Virginis Mariæ, beatorumque Apostolorum Petri & Pauli, & sacrosanctæ Romanæ Ecclesiæ nec non ad utilitatem Regni seu Terrarum ipsarum pacificumque ac tranquillum statum incolarum seu habitantium in Regno seu Terris prædictis Regnum Adriæ prædictum, & omnes terras, quas extra Regnum Siciliæ nos & Romana Ecclesiæ in Italia habemus, seu habere debemus, per quoscumque, & quacumque, ac cujuscumque auctoritate possideantur, seu detineantur ad præsens; exceptis urbe Romana cum suo territorio & districtu, ac provincia patrimonii beati Petri in Tuscia Sabina, Campaniæ & maritima, cum earum Reſtoratibus & terris specialium commissionum per Rectores dictarum Provinciarum gubernari hætenus solitis; cum dignitate, honore, prærogativis, præminentis, privilegiis, immunitatibus & libertatibus quibuscumque Regiis, & sub Regni titulo in feudum perpetuum, seu perpetuò habendum, tenendum & possidendum tibi tuisque hæredibus ex te legitime, sicut infra dicitur, descendentibus, sub infra scriptis modis & conditionibus auctoritate Apostolica plenitudine potestatis, de Fratrum nostrorum consilio & consensu conferimus, concedimus & donamus, teque Regem Regni prædicti constituimus & creamus. Conditiones autem sunt

hæ: si in tuo vel hæredum tuorum obitu legitimum hæredem, prout infra scribitur te aut ipsos quod absit, non habere contigerit Regnum ipsum ad Romanam Ecclesiæ ejusque dispositionem liberè revertatur. Descendentibus autem ex te & tuis hæredibus, scilicet Regibus, mares & femine in eodem Regno succedant, sic tamen quod de liberis pluribus maribus in eodem gradu similiter concurrentibus, masculus omnibus aliis præferatur. Quod si nepotem ex filio primogenito præmortuo cum filio, vel neptem ex filia primogenita præmortua cum filia, ad successionem hujusmodi concurrere forte contingat, nepotem patruo, & neptem amita volumus anteferri. Si verò Nepos cum amita vel neptis cum Patruo forsan ad hujusmodi successionem concurrerint, marem femine volumus anteferri. Si verò te, quod absit, sine liberis ex te legitime descendentibus mori contigerit; possit tibi in Regno prædicto succedere unus de descendentibus ex Regia stirpe Regum Franciæ masculus duntaxat, quem tu quandocumque ad successionem hujusmodi qualitercumque duxeris nominandum, & si te quod absit, absque liberis ex te legitime procreatis & nullo per te de stirpe præfata Regum Franciæ ad successionem hujusmodi nominato, ut dictum est, vel etiam nominato, si ipsum per te nominandum sine liberis mori contigerit, Regnum ipsum ad Romanam Ecclesiæ ejusque dispositionem liberè revertatur. Sed si aliquem de aliis successoribus tuis Regem, vel Reginam Adriæ sine prole legitima sui corporis mori contigerit, in futurum succedent sibi servatis gradibus, si superstitis fuerint hæ personæ videlicet Regis vel Regine sine prole legitima sui corporis decedentis, frater, vel foror ac collaterales superiores, mares & femine utpote patru, & avunculi, amita & matertera, & sursum usque ad quartum gradum duntaxat. Collaterales etiam inferiores succedent similiter mares & femine utpote nepos vel neptis ex fratre vel forore & inferius usque ad eundem tantummodo quartum gradum. Quod autem de feminis rectæ lineæ & collateralium superiorum expressum intelligimus tam de nuptis quam etiam innuptis, dummodo nuptæ sint fidelibus, & Ecclesiæ Romanæ devotis: & sicut inter has personas collateralium linearum ad successionem hujusmodi venientes gradus servari volumus ut scilicet prior gradus posteriori gradui præferatur; Sic & in eodem gradu pluribus concurrentibus priorem nam & marem femine in hujusmodi successionibus volumus anteferri. Personarum autem ipsarum nulla superstitite, Regnum ipsum, sicut prædicitur ad Romanam Ecclesiæ & ejus dispositionem liberè revertatur. Quod si forte deficientibus masculis contingat feminam innuptam in Regno ipso succedere, illa maritabitur personæ quæ ad ipsius Regni regimen, & defensionem existat idonea, Romani Pontificis tamen super hoc consilio requisito; nec nuber nisi viro Catholico & Ecclesiæ Romanæ devoto; & si contra hoc fecerit, licebit eidem Romano Pontifici contra ipsam ad privationem sine figura iudicii & absque omni juris solemnitate, in quacumque ætate femina ipsa consistat, procedere, si hoc ei videbitur expedire. In Regnum verò prædictum nullus succedat, qui non fuerit de legitimo matrimonio procreatus.

Ad hæc tam tu, quam tui in Regno hujusmodi hæredes regnum prædictum nullatenus divideris, sed semper illud unum tantum sub ipsis modis & conditionibus immediate, & in capite ab Ecclesiæ Romana tenebit. Tu autem

ANN O
1378.

Romanæ

ANN^O
1378.

Romanæ Ecclesiæ & nobis recipientibus curas ad præsens ac modo simili tam tu quam tui in Regno hujusmodi Successores cuiuslibet Romano Pontifici qui pro tempore fuerit, juramentum fidelitatis præstabitis, & homagium ligium facietis, & prædicta juramentum & homagium faciendū mentionem de præsentibus litteris facietis in hunc modum.

Ego Ludovicus Dei gratia Adriæ Rex plenum & ligium vassallagium faciens Ecclesiæ Romanæ pro Regno Adriæ præfato, ab hac hora in antea fidelis & obediens ero beato Petro & Domino meo Domino Clementi Papæ suisque successoribus canonicè intrantibus, sanctæque Romanæ Apostolicæ Ecclesiæ; non ero in consilio, aut consensu vel facto, ut vitam perdant aut capiantur mala captione; consilium, quod mihi creditur sunt per se aut nuncios suos, vel per litteras ad eorum damnū illud pro posse impediam, & si impedire non possum, illud eis significare curabo. Papatum Romanum, & regalia Sancti Petri tam in Regno Adriæ prædicto, quam alibi existentia, adiutor eis ero ad defendendum & retinendum, ac recuperandum & recuperata manutenuendum contra omnem hominem. Universas conditiones contentas in præsentibus litteris plenariè adimplebo & inviolabiliter observabo, nec ullo unquam tempore veniam contra illa. Sic me Deus adjuvet, & hæc sancta Dei Evangelia.

Hujusmodi autem homagium facere & juramentum fidelitatis præstare tu & dicti tui hæredes secundum præscriptam formam, si Romanus Pontifex in Italia fuerit infra sex menses, si verò extra Italiam ipsum esse contigerit infra annum, postquam regni dominium adepti fueritis, teneamini; & singulis ipsis successoribus nostris & eidem Romanæ Ecclesiæ renovabitis tam ipsum homagium quam hujusmodi juramentum. In opinione autem & beneplacito erit Romanæ Ecclesiæ, te & hæredes tuos vocare ad præstandum personaliter juramentum fidelitatis & homagium ligium Romano Pontifici & Ecclesiæ Romanæ prædictæ, dummodo ad hoc vobis locum tutum statuatur & assignent: vel aliquem Cardinalem ipsius Ecclesiæ Romanæ, aut alium, qui vice Romani Pontificis juramentum juxta eandem formam & homagium recipiat destinare. Tu quoque nobis & Ecclesiæ Romanæ in nostris manibus juras ad præsens, te ad hoc specialiter obligando: & tam tu singulis nostris successoribus, ac prædictæ Ecclesiæ, quam tui in dicto Regno hæredes, nobis & singulis nostris successoribus, & prædictæ Ecclesiæ, quando præstabitis hujusmodi juramentum fidelitatis jurabitis, vos ad hoc specialiter obligantes. Quod si contigerit pro tempore vos, seu vestrum aliquem in Regnum Romanum, seu Alemanniam, vel Teutoniæ, seu in Regem vel Dominum Lombardiæ, aut majoris partis ipsius Lombardiæ eligi, seu qualitercumque nominari vel assumi, vobis seu aliquo vestrum per vos, vel aliis quovis modo pro vobis, vel aliquo vestrum quocumque studio vel aliis procurantibus, seu sine vestra vel vestrum alicujus procuratore ad procuracionem alterius cujuscunque, seu sine procuracione alicujus, motu proprio Principum, vel aliorum seu alterius cujuscunque ad quos seu quem electio hujusmodi, nominatio seu assumptio noscitur pertinere, seu alias quomodocunque vel qualitercumque: vos electioni seu nominationi aut assumptioni hujusmodi nullatenus consentietis, nec de Regno hujusmodi Romanæ Alemanniæ, seu Teutoniæ aut de Regno seu dominio Lombardiæ, seu majoris partis ipsius, de ipsorum regnorum vel eorum

alterius regimine vel administratione in toto vel in parte aliquo tempore vos intromittetis, nisi prius is vestrum qui sit electus, nominatus fuerit vel assumptus in manibus Romani Pontificis, vel illius quem ad hoc idem Romanus Pontifex duxerit deputandum, filium suum successurum in Regno, vel filiam, si forte filium non haberet cujuscunque fuerit ætatis emancipet & regno renuntiet nihil juris in eo retinens clam vel palam nec cujuslibet etiam potestatis, nec ipsum filium seu filiam ad aliquod servitium, seu subsidium faciendum, juramento vel voto, stipulatione, vel pacto sibi vel suis successoribus adstringat, neque factus filius, vel filia sui juris, ab eodem Romano Pontifice, vel alio destinato ab ipso protinus investiat de regno, ad cujus successorem, si forte decederet sine liberis, nullo unquam tempore pater veniat Imperator vel rex alicujus prædictorum Regnorum. Sed si imperio vel regno & omnibus quæ ad ipsum Imperium seu regnum pertinent idem Pater renuntiare voluerit, & regno Adriæ præfato tantum esse contentus, post renuntiationem hujusmodi ad illius successorem liberè admittatur: & tunc ab ipso Romano Pontifice, vel alio deputato investituram recipiat regni præfati.

Quæ vero de filio dicuntur vel filia, ut videlicet eis possit sub observatione præmissa à Patre ad Imperium vel regnum Romanum vel Alemanniæ, seu regnum vel dominium Lombardiæ transeunte regnum dimitti, si rex liberis non habeat, in aliis personis, quas supra diximus, liberis non extantibus in regno ipso Adriæ posse succedere si aliqua personarum prædictarum superstes fuerit, observetur, excepto dumtaxat emancipationis articulo, quæ in solis personis procedere potest, quæ capaces emancipationis existunt ratione paternæ potestatis; nec nisi de Romani Pontificis, qui pro tempore fuerit, licentia speciali; nec etiam post obtentam licentiam, nisi formam conditiones, & modos in concessione licentiæ expressatos plenariè adimplendo; & si contrarium, quod absit, feceritis, vel vestrum aliquis faceret, nos electionem, nominationem, & assumptionem hujusmodi, ac præstationem consensus tamquam contra tenorem præsentis contractus, te ad hoc pro te & singulis tuis in regno ipso successoribus specialiter, & expressè consentiente decernimus irritas & inanes: decernentes ut occasione talis electionis, nominationis seu assumptionis, de regimine vel administratione Imperii vel regnorum hujusmodi Romani, Alemanniæ seu Teutoniæ vel regni seu Domini Lombardiæ vel ipsius majoris partis vos vel vestrum aliquis intromittere non valeatis; & si contra feceritis vel aliquis vestrum fecerit electioni, nominationi, vel assumptioni hujusmodi, nisi prius regno per modum præmissum dimisso, vel nisi de licentia Romani Pontificis consentiendo, & administrationi Imperii vel Regni Romani Alemanniæ seu Teutoniæ, sive Regni seu Domini Lombardiæ vel ipsius partis majoris pro parte vel pro toto vos immiscendo; eo ipso cadatis à jure Regni Adriæ præfati, & ad Romani Pontificis, qui pro tempore fuerit & Ecclesiæ Romanæ dispositionem liberè revertatur. Ceterum si contigerit aliquem de vestris hæredibus, qui deberent in Regno succedere memoratæ in Imperatorem vel Regem Romanæ, aut Alemanniæ seu Teutoniæ, vel in Regem seu Dominum Lombardiæ vel ipsius majoris partis eligi, nominari, vel assumi, antequam regni hujusmodi sibi successio deferretur, dum casus successione ipsius Regni Adriæ obveniet, nullatenus successorem

ANN^O
1378.

ANNO
1379.

ipſius Regni acceptet, nec poſſeſſionem nancifcatur ejuſdem, nec de ipſius dominio, cum adminiſtratione, vel regimine per ſe vel alios aſqualiter ſe intromittat, niſi prius Imperio vel Regno Romanie Alemanie ſeu Teutonice, vel Regno ſeu dominio Lombardie vel majoris partis ipſius ad quocunq; eorum electus, nominatus fuerit vel aſſumptus & omni juri ſibi competenti in ipſo vel eis, verbo & facto omnino renuntiet, & nec de jure nec de facto illud gerens vel retinens omnino dimittat ipſum nullo unquam tempore reſumpturus, niſi de Romani Pontificis licentia ſpeciali: alioquin cadat ab omni ſucceſſione & jure, quæ in Regno præſato ſibi competeret ipſo facto; ita quod ipſum Regnum ad Romanam Eccleſiam ejuſque diſpoſitionem libere revertatur. Si verò aliquem de veſtris hæredibus, qui in Regno deberent ſuccedere memorato in Imperatorem vel Regem Romanie aut Alemanie ſeu Teutonice, vel in Regem ſeu Dominum Lombardie, vel majoris partis ipſius contigerit eligi, nominari vel aſſumi antequam ſibi regni ſucceſſio deferretur, & ipſe Imperio, Regno Romanie Alemanie ſeu Teutonice vel Lombardie voluerit eſſe contentus; ſic quod in Regno Adriæ prædicto nullum velit ſibi jus quomodolibet vendicare; tunc quando caſus ſucceſſionis obvenit ad illum proximè ſequens in ſucceſſionis gradu ſecundum formam ſuperius annotatam, dummodo ſuperſtes ſit aliqua de perſonis, quas ſupra diximus poſſe ſuccedere in Regno præſato Adriæ, ſuccedat, alias ad Romanam Eccleſiam ejuſque diſpoſitionem plenè & libere revertatur.

Quod ſi non extantibus maſculis femina in eodem Regno ſucceſſerit, quæ maritata non eſſet illa Imperatori vel Regi Romanie, ſeu in Imperatorem vel Regem Romanum electo, aut Regi ſeu electo in Regem Alemanie ſeu Regi vel Domino Lombardie aut in ejuſ Dominum aut Regem electo aut majoris partis ipſius, numquam matrimonialiter copuletur, & ſi contrarium fecerit, eo ipſo cadat à Regno Adriæ, maneatque ipſius jure prorsus privata, ipſo Regno ad eandem Eccleſiam devoluto. Si verò non extantibus maſculis femina in regno hujusmodi ſucceſſura antequam hujusmodi ſucceſſio deferretur eidem fuerit matrimonialiter copulata Imperatori, vel Regi Romanie, aut Regi Alemanie, ſeu in Regem aut Dominum Lombardie electo vel aſſumpto, non ſuccedat in Regno Adriæ prædicto, ſed ad illas perſonas ſervatis gradibus regnum perveniat, quas prænotavimus in regno poſſe ſuccedere, ſi Regi præmortuo liberi non ſuperſint: cum noſtræ intentionis exiſtat, ut præſatum regnum Adriæ Imperio aut Regno Romanie vel Alemanie, aut Regno vel Domino Lombardie, aut ei majoris partis nullo unquam tempore ſubjiciatur, vel quod ipſum Regnum Adriæ cum Imperio, vel Regno Romano aut Alemanie, vel cum Regno ſeu Dominio Lombardie prædicto quomodolibet in unam perſonam uniantur, ut ſcilicet unus & eidem ſimul ſit Imperator & Rex Adriæ vel Rex Romanie, aut Alemanie, ſeu Lombardie, & Rex Adriæ. Et ſuper hoc articulo cavebitur tam per pœnas ſpirituales, quàm alias idoneas cautiones; quomodocumque hoc Romanus Pontifex duxerit requirendum. Ad hæc volentes ut ipſum Regnum Adriæ nullo tempore careat legitimo defenſore; volumus & Apoſtolica auctoritate ordinamus, ut ſi in Regno hujusmodi ſuccedens ætatis decem octo annorum fuerit libere adminiſtraret; ſed quamdiu minor fuſſit, tam ipſe quàm Regnum in baillio

& cuſtodia Romanæ Eccleſiæ maneat, donec Rex ipſe compleverit prædictam ætatem; fruſtribus & emolumentis ipſius Regni, ex quibus ſumptus neceſſarii faciendi pro ſtatu Regis & ipſius Regni cuſtodia deducantur, Regi conſervandis eidem, & lucri alterius ratione hujusmodi cuſtodie non ceſſuris.

Tu autem & tui Regno præſato Adriæ hæredes in urbe Romana, aut ejuſ territorio vel diſtrictu, aut in Provinciis Patrimonii Beati Petri in Tuſcia, Sabina, Campania, vel maritima, aut in terris ſpecialium commiſſionum, quæ per reſtores dictarum provinciarum ſolite ſunt gubernari, aut aliis domaniis ſeu feudis ipſius Romanæ Eccleſiæ ubilibet conſtitutis, ex ceſſione vel Legato aut quocumque alio jure, titulo vel contractu, nihil unquam vobis acquireretis, vel vindicabitis, recipietis, habebitis vel retinebitis, ſeu poteritis acquirere, vindicare, habere recipere, vel retinere: nullam Poſtariam, capitaneam, Reſtoriam, vel alium honorem, nullamque dignitatem ſeu poſteſtatem ſenatoriam, vel quancumque aliam adminiſtrationem, Commendam, vel quocumque aliud officium recipietis, habebitis vel retinebitis; ſeu recipere habere, vel retinere poteritis in eiſdem.

Præſatam etiam urbem aut Provinciam Patrimonii beati Petri in Tuſcia, Sabinam, Campaniam, vel maritimam, nec terras ſpecialium commiſſionum prædictas, aut earum vel ipſarum alicujus partem non occupabitis, nec occupari facietis nec in eis offendetis, vel quomodolibet moleſtabitis Romanam Eccleſiam, aut moleſtari facietis: quod ſi contrarium feceritis, & moniti vel requiſiti per Romanum Pontificem; vel ſi commode requiri vel moneri nequiveritis, juxta ipſius Romani Pontificis aſſertionem vel dictum, poſtquam ipſe publice & ſolemniter de hoc vos monuerit, infra ſex menſes habita, acquiſita, vindicata vel capta hujusmodi realiter & de facto non dimiſeritis, ea poſtmodum nullatenus repetituri; vel ſi à præſatis moleſtationibus, inquietationibus, & impedimentis omnino non deſtiteritis, ſeu ſi per vos vel alios pro vobis occupata ſeu invaſa non reſtitueritis integrè & perfectè; eo ipſo ab ejuſdem Regni jure cadatis totaliter, ipſumque Regnum prorsus amittatis, & ad Romanam Eccleſiam libere devolvatur. Quod ſi reſtitueritis occupata nihilominus de univerſis injuriis & damnis illatis ad mandatum Romani Pontificis ad plenum ſatisfacere debeatis.

Alii verò hæredes veſtri, qui non ſunt ſucceſſuri in Regno, ſi in Urbe, & aliis terris prædictis aliquid acquirere vel vendicare, recipere, vel retinere ex quocumque titulo, vel Capitaneam vel poſteſtariam, aut quocumque aliud officium, præminentiam vel honorem in eiſdem acceptare, recipere, vel retinere præſumpſerint; aut ſi aliquas de prædictis Provinciis ſive terris, aut earum aliquam vel per ſe, vel per alios occupaverint, veſcerint occupari, aut ſi Romanam Eccleſiam moleſtaverint in eiſdem moniti vel requiſiti aut ſi ſecundum dictum vel aſſertionem Romani Pontificis moneri vel requiri non poſſint commode poſtquam ipſe Romanus Pontifex eos publice & ſolemniter monuerit infra ſex menſes, habita, ac quiſita vindicata quocumque titulo, vel cauſa non dimiſerint, vel ſi à præſatis moleſtationibus vel inquietationibus quibuſcumq; non deſtiterint, ſeu ſi occupata vel invaſa plenè non reſtituerint; eo ipſo ſententiam excommunicationis incurrant, & nihilominus ipſi vel eorum poſteri in perpetuum non poſſint in Regno ipſo ſuccedere, ſi ipſi

ANNO
1379.

ANNO
1379.

sis in casu aliquo eadem successio deferretur, sed ab illo tanquam indigni profus & totaliter excludantur: & nihilominus ille, qui tunc ejusdem Regni Adriæ gubernaculis præfideret Romano Pontifici patenter & cum effectu assistere teneatur.

Rursus cum non expediat Romanæ Ecclesiæ ejusdem feuda in unam personam uniri, volumus & te pro te & tuis successoribus (universis expressè consentiente, disponimus & irrefragabiliter ordinamus, ut tu vel tui in posterum successores in Regno hujusmodi, Regi seu Regina Siciliæ, qui pro tempore fuerit in Regno Siciliæ & terris, quod & quas ab Ecclesia Romana tenet in feudum, ex quacunque causa, jure sive titulo non possitis succedere, vel alias ad dicti Regni Siciliæ, & dictarum terrarum dominium vel successionem venire, nec è converso scilicet Rex Siciliæ qui pro tempore fuerit, tibi vel alicui tuorum in Regno Adriæ prædicto heredum ex quacunque causa, jure sive titulo non possit succedere, vel alias ad dicti Regni Dominium vel successionem venire. Quod si contingeret, ut propter propinquitatem generis, vel alias Rex vel Regina Siciliæ, Regi, vel Regina Adriæ deberet in Regno succedere, vel è converso, successio hujusmodi ad sequentem in gradu, illum videlicet qui deficiente Rege vel Regina Siciliæ esset successurus Regi Adriæ, vel è converso, qui scilicet deficiente Rege vel Regina Adriæ; esset successurus Regi Siciliæ, successio hujusmodi transferatur pacta infuedationum possint succedere in eisdem Regnis: alias ad Romanam Ecclesiam, & ejus dispositionem ipsum Regnum, de cujus successione agitur liberè devolvatur non movebitis.

Præterea tu nec aliquis tuorum in Regno successorum pro te, vel alio quocumque, ex quacunque causa, titulo, vel occasione guerram vel aliam per viam facti quamlibet novitatem contra Regem Siciliæ, qui pro tempore fuerit vasallos, subditos vel valitores ipsius, qui de ipso Siciliæ Regno existant, facietis: nec facienti alteri dabitis auxilium, consilium, vel favorem; nec ipse Rex Siciliæ contra te seu aliquem tuorum in ipso Regno heredum vasallos subdito, vel valitores tuos, & ipsorum uorum heredum, qui de ipso Regno existunt: sed si quid dissensionis, quæstionis vel querelæ inter vos Reges scilicet Adriæ & Siciliæ contingeret exoritur, Regum Dominus adeatur, qui Romanus Pontifex vobis Regibus per concordia vel linguam viam, seu alias, ut sibi videbitur justitiam administret. Si autem contra aliquem veitorum Vasallorum seu subditorum ex quacunque causa qualicumque per alterum Regum prædictorum querimonia proponatur; is Regum pro ministranda justitia adeatur contra cujus subditum, vel Vasallum fuerit querimonia deferenda; qui si distulerit justitiam ministrare Romanus Pontifex ejusdem Regis suppleat negligentiam seu defectum. Si autem tu vel aliquis tuorum in Regno Adriæ præfato heredum, contrarium, quod abist, attentaveritis contra Regem Siciliæ ejus subditos vel Vasallos, guerram movendo, vel novitatem facti aliam faciendam, seu facienti, aut moventi dando auxilium, consilium vel favorem publicè vel occultè, aut si Rex Siciliæ, qui pro tempore fuerit, contrarium attentaverit contra te vel aliquem tuorum in ipso Regno Adriæ heredum, seu contra vestros subditos, vel vasallos guerram movendo, vel faciendo per viam facti novitatem aliam seu facienti vel moventi dando auxilium, consilium vel

favorem publicè vel occultè, ipse guerram movens vel novitatem attentans, aut moventi vel facienti dans auxilium, consilium vel favorem, ad emendationem damnorum dictorum in guerra hujusmodi plenariè teneatur, & nihilominus eo ipso sententiam excommunicationis incurrat, quam si animo indurato per tres menses sustinuerit non cessando totaliter & effectualiter à guerra, auxilio, consilio, vel favore prædictis, vel si de damnis vel injuriis in guerra seu novitate hujusmodi irrogatis infra sex menses postea immediatè sequentes ad plenum non satisfecerit Ecclesiastico subiaceat interdicto. Nullam etiam confederationem vel pactationem seu societatem cum aliquo Imperatore vel Rege, Principe, vel Barone, Saraceno Christiano vel cum Græco, aut cum aliqua Provincia, Civitate, & Communitate, vel aliquo loco, scienter contra Romanam Ecclesiam, vel in damnum Romanæ Ecclesiæ facietis, & si eam feceritis ignorantes, ad mandatum Romani Pontificis revocare tentamini, & si scienter tale quid feceritis, & ad mandatum Romani Pontificis noluveritis revocare: eo ipso sententiam excommunicationis incurritis, quam si animo indurato per mensem sustinueritis, ex tunc totum Regnum Ecclesiastico subiaceat interdicto, donec ipsam effectualiter duxeritis revocandam. Si quis præterea Imperator, Rex vel alius Princeps quicumque universitas, communitas, Tyrannus vel quævis persona Ecclesiastica vel secularis provincias Patrimonii Sancti Petri in Tuscia, Sabina, Campania, Maritima, aut ipsarum aliquam, seu partes aliquas ipsarum vel aliquam de terris specialium commissiorum, quæ per rectores dictarum Provinciarum sunt solite gubernari & quas non nobis, Ecclesiæ Romanæ, & nostris successoribus expressè & specialiter retinemus, occupaverint, aut fecerint occupari, seu in eis aliquo modo Romanam Ecclesiam aut nos vel nostros successores molestaverint vel fecerint molestari: seu si Urbs aut provincia ipsæ seu Terræ vel earum aliqua contra Romanam forsan rebellarent Ecclesiam, vos ipsam Ecclesiam Romanam ejusque honores & jura in eisdem Urbe, Provinciis atque Terris & aliis semper bona fide teneamini custodire, & nihilominus, quandocumque Romana Ecclesia indigebit, super qua indigentia stabitur Romani Pontificis simplici assertioni, vel dicto, tunc tu, aut tui in dicto Regno heredes requisiti ab eo, ad Urbem Campaniam, Maritimam, aut Provinciam Patrimonii Sancti Petri in Tuscia, seu alias terras; quas nobis, Romanæ Ecclesiæ & nostris successoribus specialiter retinemus, trecentos milites equis & armis bene & decenter munitos, & paratos, ita quod unusquisque ipsorum habeat quatuor equitaturas bonas vel tres ad minus, in ipsius Ecclesiæ Romanæ auxilium transmittetis, per tres menses integros & continuos, postquam illam ex provinciis vel terris, in qua ipsis indigebit Romana Ecclesia ingressi fuerint, in tuis vel tuorum in dicto Regno heredum sumptibus & expensis semel in quolibet anno bene & fideliter servituros: quorum si aliquos interim pendente servitio mori, vel alias quomocumque deficere contigerit, tu & tui in Regno heredes tenebimini numerum trecentorum militum modo consimili statim supplere, vel post lapsum dictorum trium mensium, cum tot quot defuerint, & pro tanto tempore, quanto defuerint, Romano Pontifici & Ecclesiæ Romanæ teneamini bene & fideliter facere serviri. Sanè omnibus Ecclesiis Cathedralibus, quam

ANNO
1379.

ANNO
1379.

aliis secularibus, & regularibus, nec non omnibus Prælati & Clericis ac universis personis Ecclesiasticis secularibus, & Religiosis in d. Regno Adriæ injuriam passis plenariè dimittentur & restituentur integre eorum bona immobilia, à quibuscumque ablata vel occupata sint & per quoscumque derineantur. Hæc autem restitutio fiet sine contradictione, & difficultate qualibet sicut nactus fueris ipsius Regni possessionem, hoc modo. scilicet quod statim in illa parte Regni, quæ tibi obediet restitutio ipsa fiat, & postmodum successivè consummabitur, sicut habebis restituendi facultatem. Ne autem super his rebus restituendis ingeri possit aliqua difficultas, deputabuntur à nobis seu Romano Pontifice, qui tunc fuerit aliqui discreti viri, ad eorum mandatum & arbitrium restitutio ipsa fiat, ita quod ea de quorum Dominio vel proprietate aut possessione notorium fuerit, ad eorum mandatum & arbitrium mox reddentur. In dubiis verò per ipsos de plano & absque iudicii figura strepitu diligentius inquiretur: sufficere autem vocari rectorem seu thesaurarium vel procuratorem, in cuius jurisdictione vel administratione seu territorio bona de quibus ageretur considerent ad videndum jurare testes, qui in huiusmodi inquisitione deponent; huiusmodi quoque temporalia & mobilia bona quæcumque, etiam Civitates, Castra jurisdictiones existant quæcumque, & quocumque nomine censentur Rectores Ecclesiarum tam Cathedralium quàm aliarum, regularium, & secularium, & universæ aliæ personæ Ecclesiasticæ, tenebunt liberè absque eo, quod ab eis possit ratione ipsorum temporalium per te, vel aliquem tuorum heredum peti seu exigi homagium, juramentum fidelitatis vel recognitio aliqualis: nec dissidentur Ecclesiæ Cathedralis, vel aliæ regulares, & seculares, nec earum Prælati seu ceteræ personæ Ecclesiasticæ per te vel aliquem tuorum heredum vel Officiales vestros quocumque nomine nuncupentur eorum temporalitate vel parte ipsius nec poterunt dissipari, nec in eorum domibus, vel eorum bonis mobilibus, vel immobilibus vastatores seu custodes ponentur, nec poni debeant seu poterunt quocummodo; sed omnes Ecclesiæ & personæ Ecclesiasticæ omnino erunt liberæ, & in nullo Regi vel Principi subiacent. Nullas insuper taillas vel collectas imponetis Ecclesiæ. Monasteriis, Clericis & viris Ecclesiasticis, seu bonis vel rebus ipsorum, & in Ecclesiis vacantibus tu vel tui de Regno Adriæ heredes nullam habebitis regaliam, nullosque fructus, redditus & proventus, nullas etiam obventiones, nullaque alia percipietis ex eisdem, custodia earum Ecclesiarum interim libera remanente penes personas Ecclesiasticas juxta canonicas sanctiones. Omnes insuper Ecclesiæ tam Cathedralis, quàm aliæ regulares & seculares, nec non & omnes Prælati & Clerici, ac universæ personæ Ecclesiasticæ, seculares & religiosæ, ac quæcumque loca Ecclesiastica cum omnibus bonis suis in electionibus, postulationibus, nominationibus, provisionibus, & omnibus aliis plena libertate gaudebunt; nec ante electionem sive in electione, vel post. Regius assensus vel consilium aliquatenus requiretur: quam utique libertatem tu & tui in Regno heredes semper mantenebitis & conservabitis, ac manteneri, & conservari facietis ab omnibus subditis vestris plenariè sine fraude; salvis semper circa Ecclesias Cathedralis & alias tam seculares quàm regulares, ac alias personas & loca Ecclesiastica, tam in faciendis provisionibus, & electionibus constitutandis, quàm in om-

nibus & quibuscumque aliis Romani Pontificis, & Ecclesiæ Romanæ jurisdictione & auctoritate plenaria & libera potestate. Omnes etiam causæ ad forum Ecclesiasticum pertinentes liberè & absque ullo impedimento agitantur, tractantur & ventilantur, coram ordinariis & delegatis iudicibus Ecclesiasticis & terminabuntur per eos: etsi ad sedem Apostolicam super huiusmodi causis appellari contigerit, tam appellantes quàm appellati ad eandem venire sedem pro appellationum suarum prosecutionibus liberè & absque inhibitione aliqua permittentur. Et si qui sint Prælati vel aliæ personæ Ecclesiasticæ, qui bona aliqua teneant à te Rege prædicto, & successoribus tuis, vel ab aliis Dominis temporalibus tibi subditis, & qui ratione huiusmodi bonorum ab antiquo consueverunt nobis nostrisque prædecessoribus & ipsis Dominis temporalibus aliqua servitia pecuniaria, vel alia exhibere huiusmodi antiqua & honesta servitia tibi tuisque successoribus, & eisdem Dominis secundum antiquam & rationabilem consuetudinem, & sicut statuta pariter canonica, impendantur. Poterunt insuper omnes habitatores & incolæ Regni Adriæ præfati liberè & absque omni impedimento ad curiam Romanam ubicumque eam esse contigerit pro suorum negotiorum commoditatibus venire, stare & redire ad propria, nec non ad ipsam curiam Romanam blada, vina, carces, pisces, & alia victualia quæcumque pro ipsis Romani Pontificis, Cardinalium sacrosanctæ Romanæ Ecclesiæ & aliarum Ecclesiasticarum curiam Romanam sequentium, & in ea & in loco ubi curia residet commercantium provisionibus portare, & portari facere liberè & sine impedimento, per terram, vel per mare, prout duxerint eligendum sine solutione tractæ, pedagii, laudæ, gabelle impositionis, vel quocumque alio costagio, vel onere vel redhibitionis aliquali. Et de provisionibus Romani Pontificis & suorum familiarium & aliarum personarum Ecclesiasticarum, litteris Camerarii nostri Ecclesiæ Romanæ; de provisionibus verò Cardinalium & familiarium suorum, cuiuslibet ipsorum Camerarii litteris stabitur & credetur plenariè & absque omni difficultate. Promittis insuper pro te & tuis successoribus in Regno huiusmodi universis, quod nullus Clericus, vel persona Ecclesiastica ejusdem Regni in civili, vel criminali causa convenietur coram Iudice seculari, nisi de feudo, & petitorio civiliter foras ageretur. Non facietis quocumque seu edetis, seu fieri aut edi facietis aut permittetis in Regno huiusmodi statuta, constitutiones vel leges contra Ecclesiasticam libertatem, seu per quæ juri aut libertati Ecclesiasticæ in aliquo derogetur. Comes verò Barones, milites & universi homines totius regni prædicti, vivent in ea libertate, & habebunt, illas immunitates illaque privilegia, ipsisque gaudebunt quales & quæ antiquis temporibus habuerunt. Præterea exules & exilitii regni prædicti seu provinciarum, civitatum, Comitatum ac omnium locorum ipsius, cuiuscumque conditionis existant, ad mandatum Ecclesiæ reducuntur in regnum, ac etiam in suis civitatibus, castris, seu locis aliis quibuscumque restituentur eis possessiones & quæcumque immobilia bona, & jura ipsorum, quæ non essent legitime confiscata. In huiusmodi autem restitutione secundum formam in capitulo de bonis Ecclesiarum restituendis præscriptam tam in notariis quàm in dubiis procedetur. Habebis autem tu & tui Regno successores ipsum regnum, sicut ad Romanam Ecclesiam noscitur pertinere; ea videlicet quæ de Dominio sunt Romanæ Ecclesiæ, in domanium; & alia illo jure modo & forma quibus ad nos & Romanam Ecclesiam pertinere noscuntur; cum nostræ intentionis

ANNO
1379.

existat;

ANNO
1378.

existat, ut per presentem concessionem alicui in suis possessionibus vel proprietatibus nullum præjudicium generetur. Regio in iis iure semper salvo. Pro toto vero generali censu ipsius Regni quadraginta millia florenorum boni auri ad pondus Cameræ Apostolicæ in festo Beati Petri, ubicumque Romanus Pontifex fuerit ipsi Romano Pontifici & Romanæ Ecclesiæ annis singulis persolventur. Si vero tu vel tui in dicto Regno heredes quocumque termino non solveritis integrè censum ipsum, & expectati per duos menses terminum ipsum immediate sequentes de illo ad plenum non satisfeceritis eo ipso eritis excommunicationis sententia innodati; quod si in secundo termino & infra duos subsequentes menses eundem censum sine diminutione aliqua non persolveritis, totum regnum Adriæ Ecclesiastico erit suppositum interdicto. Si vero non in tertio termino nec infra duos menses proximos per plenam satisfactionem ejusdem census nobis duxeritis consulendum, ita quod transacto eodem tertio termino infra duos menses ipsum tertium terminum sequentes ipsi Romanæ Ecclesiæ integrè non fuerit satisfactum, ab eodem regno ipsiusque jure cadatis ex toto, & regnum ipsum integrè & plenariè ad romanam Ecclesiam revertatur. Si autem de censu quadraginta millium florenorum prædicto hujusmodi primi termini infra dictos tertium terminum, & duos subsequentes menses plenariè satisfeceritis, nihilominus semper pro singulis quadraginta millibus singulorum terminorum, si simili modo in eorum solutione cessaveritis, vel illa non solveritis, similes penas incurretis, salvis aliis penas & processibus, quæ vel qui de jure inferri vel fieri poterunt per Romanum Pontificem in hoc casu. In quolibet etiam triennio dabitur tu & tui in Regno hujusmodi hæredes Romano Pontifici unum palofredum album, pulchrum & bonum, in recognitionem dicti Domini ejusdem regni. Ad hæc postquam tu prædictum regnum acquisiveris, vel tantum de ipso quod etiam si aliquæ civitates vel munitiones, aut alia aliqua Loca ipsius Regni adhuc tibi rebellia fuerint, reputeris & possis ipsius Regni Rex & Dominus reputari, ad dicta quadraginta millia florenorum & palofredum terminis supra dictis, & sub penis annotatis superius tenearis, & tui subsequenter hæredes in Regno hujusmodi perpetuo teneantur. Ad hæc si Romanus Pontifex, qui pro tempore fuerit vellet cum sua curia in aliqua civitate, vel aliarum terrarum seu locorum ipsius Regni Adriæ morari, hoc possit liberè, & absque impedimento quocumque, & cum eisdem libertatibus, privilegiis & immunitatibus, quas Ecclesia Romana tam de jure quàm de antiquis observantiis habere debet, & usa est temporibus retroactis; & tam circa libratas ordinandas cancellos, rationes domorum, jurisdictione Marefcalli libera, & aliorum Officialium Romanæ curiæ, quam aliàs in quibuscunque consistant & qualitercunque retro temporibus fuerit observatum. Tu etiam ad præfens & singuli tui in Regno hæredes, quando facient homagium & juramentum fidelitatis præstabant, dabitur privilegium vestrum aurea bulla bullatum Romano Pontifici, & Romanæ Ecclesiæ in quo proprio juramento fatebimini & recognoscetis expressè Regnum Adriæ prædictum ex sola gratia, & mera liberalitate fedis Apostolicæ, vobis de novo fore concessum, vosque recepisse & tenere Regnum hujusmodi à Romana Ecclesia sub pactis, & conditioni-

bus supra dictis. Habebis autem tu militum, ballistrariorum & aliorum belligerorum hominum comitivam talem, & tantam, quod ad prosecutionem & perfectionem negotii acquisitionis ipsius Regni sufficiens reputetur, & cum arripiendo, & proseguendo iter versus Italiam pro prosecutione negotii quam citius commode poteris, & ad longius infra duos annos, à data præsentium computandos, debeas Regnum Franciæ exivisse legitimo impedimento cessante; quod si in tua persona esses forsitan impeditus, ut infra dictum terminum personaliter non posses præfato negotio acquisitionis vacare, loco tui talem substitutum seu locum tenentem debeas ordinare, qui iudicio Romani Pontificis ad tale & tantum negotium idoneus & sufficiens reputetur. Et si tu personaliter, vel ubi esses in persona propria impeditus, per substitutum vel locum tenentem, ut est dictum, idoneum intra dictum terminum per modum præscriptum, vel saltem infra duos menses finem termini immediate sequentes non inceperis, & prosecutus fueris acquisitionis negotium ante dictum; vel si quod Deus avertat, te interim mori contingeret, ex tunc præfens concessio, infeudatio & omnia quæ in præsentibus litteris continentur, sint nulla, cassa & irrita ipso jure, liceatque Romano Pontifici, & Romanæ Ecclesiæ de Regno & terris ipsis disponere & ordinare, prout placuerit, & eis videbitur rationabiliter faciendum. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ ordinationis, statuti, decreti, concessionis, donationis, constitutionis, creationis, voluntatis, dispositionis, collationis, & retentionis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei & Beatorum Petri & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursum.

Datum Spelunga Cajeranæ Diocesis, XV. Kal. Maji Pontificatus nostri anno primo.

Bulla pro specialibus honoribus & Favoribus Regis Angliæ: anno 1379.

URBANUS EPISCOPUS,

Servus Servorum Dei, Venerabilibus Fratribus Archiepiscopo Cantuariensi, & Episcopo Lincolnensi, salutem & Apostolicam benedictionem.

CLara devotionis sinceritas, quam carissimus in Christo filius noster Ricardus Rex Angliæ illustris ad nos & Romanam gerit Ecclesiam, sublimis quoque ejus Magnificentia promerentur, ut non solum ipsum, sed etiam illos, qui ei studio devotionis adherent, specialibus favoribus & condignis gratiarum provisionibus honoremus. Volentes itaque, præmissorum intuitu, ejusdem Regis honorare Personam, & per honorem, sibi exhibitum, etiam aliis provideri; Fraternitati vestræ per Apostolica scripta mandamus, quatinus, vos vel alter vestrum auctoritate nostra, hac vice dumtaxat in singulis, tam Cathedralibus, & Metropolitanis, quàm Collegiatis Ecclesiis secularibus Regni sui Angliæ, Hiberniæ, & Principatus Valliæ, duabus personis idoneis, quas idem Rex duxerit nominandas, singulis, videlicet, ex personis eisdem singulos Cano-

nicatus

ANNO
1379.

I.
Ex Archiv.
Angliæ
Tom. 7.
P. 215.

A N N O
1379.

nicatus Ecclesiarum ipsarum cum plenitudine Juris Canonici, conferatis & provideatis, etiam de eisdem; facientes singulas personas hujusmodi, in dictis Ecclesiis, auctoritate predicta, in canonicos recipi & in Fratres: Stallo eis in Choro & loco in Capitulo, ipsarum Ecclesiarum, eum dicti Juris plenitudine assignatis. Ac nihilominus duas Præbendas, & duas Dignitates, seu duos Personatus, vel duo Officia, cum cura, vel sine cura, etiam si hujusmodi Dignitates in eisdem Cathedralibus majores, post Pontificales, & in Collegiatis Ecclesiis Principales, existant, & ad eas consueverint per electionem assumi, in eisdem singulis Ecclesiis, si quæ, si qui, vel si qua vacant ad præsens, vel cum vacaverint, quas, quos, seu quæ præfata personæ per se, vel Procuratores suos, ad hoc legitime constitutos, infra unius mensis spatium, postquam eis, vel Procuratoribus supra dictis, de ipsarum Præbendarum, ac dignitatum, Personatum vel Officiorum, vacatione constiterit, duxerit acceptandas, vel acceptandos, seu acceptanda, conferendas, vel conferendos, seu conferenda, videlicet singulas, singulos, vel singula eisdem singulis Personis per acceptationem predictam, cum omnibus Juribus & pertinentiis suis, donationi vestræ reseruetis. Districtius inhibendo locorum ordinariis, & dilectis Filiis capitulis ipsarum Ecclesiarum, ac illi, vel illis, ad quem, vel ad quos in dictis Ecclesiis Præbendarum, ac dignitatum, Personatum, vel Officiorum Collatio, Provisio, Præsentatio, Electio, seu quævis alia dispositio pertinet, communiter vel divisim, ne de præbendis, ac dignitatibus, Personatibus, vel Officiis hujusmodi interim, etiam ante acceptationem predictam, nisi postquam eis constiterit, quod Personæ, aut Procuratores predicti, illas, vel illos, seu illa noluerint acceptare, disponere quoquo modo præsumant. Ac hujusmodi Præbendas ac dignitates, Personatus, seu Officia post acceptationem predictam, cum omnibus Juribus, & pertinentiis suis eorundem, singulas, videlicet, singulos, vel singula, singulis Personis ipsis conferatis, & etiam assignatis. Inducentes per vos, vel alium, seu alios Personas ipsas, vel ipsarum Procuratores, in Præbendarum, ac Dignitatum, seu Personatum, vel Officiorum, ac Jurium, & pertinentiarum ipsorum, corporalem possessionem. Et defendentes inductas, ac facientes ipsas, vel dictos Procuratores, pro eis, ad hujusmodi dignitates, personatus, seu officia, ut est moris, admitti eisque, de ipsorum canonicatum, & Præbendarum, ac dignitatum, personatum, vel officiorum fructibus, redditibus, proventibus, juribus & obventionibus universis, integrè responderi; Contradictores per censuram Ecclesiasticam, Appellatione postposita compescendo non obstantibus de certo Canonicorum numero, & aliis quibuscunque statutis & consuetudinibus ipsarum Ecclesiarum contrariis, Juramento, confirmatione Apostolica, vel quacumque firmitate alia roboratis. Aut si aliqui, Apostolica, vel alia quavis auctoritate, in eisdem Ecclesiis in Canonicos sint recepti, vel ut recipiantur insistant; seu si super provisionibus, sibi faciendis, de Canonicatibus & Præbendis, ac dignitatibus, seu personatibus, vel Officiis in dictis Ecclesiis speciales, vel de beneficiis Ecclesiasticis in illis partibus generales, dictæ sedis, vel Legatorum ejus, litteras impetrarint, etiam si per eas ad inhibitionem, reservationem, & Decretum, vel alias quomodolibet sit processum. Quibus omnibus, præterquam auctoritate nostra in Ecclesiis ipsis receptis,

vel Præbendas, ac Dignitates, Personatus, vel Officia expectantibus in eisdem, dictas personas in afectione Præbendarum, ac dignitatum, vel Personatum, seu Officiorum hujusmodi, volumus anteferi; sed Nullum, per hoc, eis quoad afectionem Præbendarum, ac Dignitatum, vel Personatum seu Officiorum, & Beneficiorum aliorum, præjudicium generari. Aut si eisdem Ordinariis, & Capitulis, vel quibusvis aliis, communiter vel divisim, à præfata sit sede indultum quod ad receptionem vel provisionem alicujus minimè teneantur & ad id compelli. Aut quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint. Quodque de Canonicatibus, & Præbendis, ac Dignitatibus, Personatibus, vel Officiis ipsarum Ecclesiarum, vel aliis Beneficiis Ecclesiasticis, ad eorum Collationem, provisionem, præsentationem, Electionem, seu quamvis aliam dispositionem, conjunctim, vel separatim, spectantibus, nulli valeat provideri per litteras Apostolicas, non facientes plenam & expressam, ac de verbo, ad verbum, de indulto hujusmodi mentionem. Et qualibet alia dictæ Sedis Indulgentia, generalis, vel specialis, cujuscumque tenoris existat, per quam Præsentibus, non expressam, vel totaliter non insertam, effectus eorum impediri valeat quomodolibet, vel differri, & de qua, cujuscumque toto tenore, habenda sit in nostris litteris mentio specialis. Aut si dictæ Personæ præsentibus non fuerint ad præstandum, de observandis statutis & consuetudinibus ipsarum Ecclesiarum, solum Juramentum, dummodo ipsæ, in earum absentia, per Procuratores idoneos, & cum ad Ecclesias ipsas accesserint, corporaliter illud præsentent. Seu si qualibet dictarum Personarum unum, duo, aut tria, beneficium, seu beneficia Ecclesiasticum, vel Ecclesiastica, etiam si ipsum unum, aut ipsorum duorum, vel trium, aliquod Curatum, aut Dignitas, vel Personatus, seu Officium fuerit, obtinere noscatur. Volumus autem quod præfata Personæ, quæ hujusmodi Curata, beneficia, aut Dignitates, vel Personatus obtinebant, quam primum, vigore præsentium, Dignitates, vel Personatus, seu Curata, Officia, fuerint pacificè asectæ, alia Curata, beneficia, aut Dignitates, vel Personatus, quæ tunc obtinebunt, quæ ut præfertur, quæque ex tunc vacare decernimus, omnino dimittere teneantur. Nostræ autem intentionis existit, quod, si hodie alii, vel alii, de canonicatibus ipsarum Ecclesiarum, cum reservationibus Præbendarum, ac Dignitatum, Personatum, seu Officiorum, providimus aut mandavimus provideri, præfata Personæ, ut præmittitur nominandæ illis, quibus hodie providimus seu providi mandavimus, ut præfertur, in afectione Præbendarum, ac Dignitatum, Personatum, vel Officiorum hujusmodi præferantur. Et insuper ex nunc perinde irritum decernimus & inane si secus super his, à quoquam, quavis auctoritate scienter, vel ignoranter, contigerit attentari, ac si personæ predictæ, die datæ præsentium, per ipsum Regem nominatæ fuissent. Datum Romæ apud Sanctum Petrum V. Id. Maji Pontificatus nostri anno primo.

A N N O
1379.

ANNO
1382.

II.
Ex. Arch.
Angl. Rimer
Tom. VII.
pag. 352.

Confederationes cum Hæreticis quacunq[ue] firmitate roboratas esse nullas decernit; anno 1382.

U R B A N U S E P I S C O P U S

Servus Servorum Dei ad futuram rei memoriam.

Inter sollicitudines varias quibus assidue pre-
nimur illa potissime pulsata, & exirat men-
tem nostram, ut circa salutem animarum
Christi fidelium sollicitis studiis intendamus,
& ne fideles ipsi, ex consortio & participa-
tione schismaticorum seu Hæreticorum labefac-
tari valeant, adhibeamus remedia opportuna.
Sanè ad nostrum nuper pervenit auditum,
quòd tam carissimus in Christo filius noster
Venceclaus Romanorum & Bohemiarum Rex il-
lustris, quàm etiam claræ memoriæ, Caro-
lus Romanorum Imperator, & ipsius Regis
genitor, simul, vel successivè, non nullas
Confederationes vel Colligationes, seu ligas,
& conventiones cum diversis Regibus, Princi-
pibus, Ducibus, Comitibus ac Magnatibus,
Nobilibus, & certis aliis, inierunt seu fece-
runt, & quod aliqui ex hujusmodi Regibus,
Principibus, Ducibus, Comitibus, Magnati-
bus, seu Nobilibus, aut aliis tunc erant seu
postea sunt effecti schismatici seu Hæretici mani-
festi, Colligationes, & ab unitate Sanctæ Romanæ
& Universalis Ecclesiæ separati, quamvis per nos
aliàs declarati non sint: Nos igitur, attendentes
quod hujusmodi Confederationes, & Ligæ,
seu Conventiones, factæ cum hujusmodi Hære-
ticis aut Schismaticis, postquam tales effecti e-
rant, sunt temerariæ, illicitæ, & ipso jure
nullæ & si fortè ante ipsorum lapsum in schis-
ma, seu Hæresim, inita factæ fuissent,
etiamsi forent Juramento, vel fide data firmatæ,
aut confirmatione Apostolica, vel qua-
cumque firmitate alia roboratæ, postquam tales,
ut præmittitur sunt effecti eo ipso tam
idem Rex, quàm alii, qui forsitan una cum
eo hujusmodi Confederationes, Colligationes,
& Ligas, seu conventiones, cum talibus in-
jerunt seu fecerunt, & ad quos hujusmodi
Confederationes, Colligationes, Ligæ, seu
conventiones quomodolibet extendi possunt, &
quorum interest vel interesse poterit ab earum
observatione absoluti existunt, illasque ipsis
servare non debent. Quinimo ipse Rex hujus-
modi Schismaticos & Hæreticos, ratione Imperii,
ad quod Electus & per nos approbatus
existit, in favorem Sanctæ Romanæ ac Uni-
versalis Ecclesiæ, cujus est Advocatus, pro
posse persequi tenetur, quodque omnis com-
munio cum talibus Hæreticis seu Schismaticis
nimis periculosa existit, cum nulla sit prorsus
nec esse debeat participatio lucis ad tenebras,
aut Christi ad Belial. Et cupientes, super his,
animarum saluti, & honori, ac statui ejus-
dem Regis, & aliorum quorum interest, ut
præfertur salubriter providere, ac periculis &
scandalis, quæ ipsis exinde provenire possent,
utiliter præcavere; eundem Regem & omnes
illos quorum interest, vel interesse poterit,
Auctoritate Apostolica, tenore præsentium,
declaramus fuisse, & esse ab eorumdem Con-
federationum, Colligationum, Ligarum, &
conventionum observatione penitus absolutas,
& ad earum observationem aliquatenus non

ANNO
1382.

teneri, illasque, quatenus de facto processerunt, cassamus, irritamus, & nullius esse decernimus firmitatis. Et insuper, cupientes animarum periculis obviare, tam eidem Regi, quàm etiam omnibus hujusmodi aliis, quorum interest, seu interesse poterit, tenore præsentium, districtius inhibemus, ne Confederationes, Colligationes, Ligas, aut conventiones hujusmodi aliquatenus observent, seu ab illis servari quomodolibet permittant. Decernentes ex nunc irritum & inane quicquid in contrarium, à quoquam quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter, contigerit attentari. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ Declarationis, cassationis, irritationis, inhibitionis, vel Constitutionis infringere, vel ei ausu temerario contraire.

Si quis autem hoc attentare præsumperit, Indignationem omnipotentis Dei & Beatorum Petri & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursurum.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum III. Calendas Aprilis Pontificatus nostri anno quarto.

Adversus Mendicantes qui sacramentorum Administrationem & sacras Conciones habere, multa item Ecclesiastica munia obire contendant: anno

U R B A N U S E P I S C O P U S,

Servus Servorum Dei, dilectis filiis universis Religiosis cujuscunque Professionis vel Ordinis præsentibus litteras inspecturis, salutem & Apostolicam Benedictionem.

Et si animarum affectantes salutem &c. Nos igitur qui ex suscepti Apostolatus officio, & infra. Universitati vestræ per Apostolica scripta in virtute S. Obedientiæ districtè præcipiendo mandamus quatenus Parochianos diebus Dominicis & festivis non recipiatis de cætero in Ecclesiis, seu Oratoris vestris temerè ad divina, nec ipsos sine licentia Sacerdotis, ad Pœnitentiã aliquatiter admittatis, cum si quis alieno Sacerdoti justa de causa sua voluit confiteri peccata sua, secundum statuta Concilii generalis licentiam prius postulare ac etiam obtinere debet à proprio Sacerdote, vel aliàs sibi primo confiteri, & recipere absolutionis Beneficium ab eodem. Aliter namque ipse absolvi non poterit, cum duplex in judicando funiculus pietatis & scientiæ requiratur, quorum alterum in alieno constat deficere Sacerdote. Et ne Parochialibus Ecclesiis, devotio debita subtrahatur ante missarum solemnias ad quæ audienda Parochiani prima diei parte in suis consueverunt, & debent Ecclesiis convenire. Nequaquam enim Ecclesiis vestris supra dictis nec hora ipsa solemnies eis faciatis sermones, ne propter hoc audiendos ad vos populus confluens Parochiales Ecclesias derelinquat. Sed nec ad prædicandum solemniter ad alias Parochias accedatis nisi à Sacerdotibus earum Parochiarum fueritis invitati, vel saltem ab illis humiliter perieritis & obtinueritis vos admitti. Et ut debitus honor Episcopis deferatur, eadem die, qua Diocesanus Episcopus, vel alius loco ejus solemniter prædicat maximè in Ec-

III.
Ex histor.
Univerfit.
Parisiens.
Bulæ Tom.
IV. pag. 604.

ANN O
1383.

clesia Cathedrali, nullus vestrum in ea Civitate, vel loco prædicare præsumat, ne salubris prædicationis Doctrina ex frequenti inculcatione quasi tædium generet & contemnatur, si verò in casu licito Parochianos alterius ad sepulturam, quam nemo sine iusta, & rationabili causa temerè debet eligere, antiquis Parentum suorum dimissis sepulturis, in vestris Ecclesiis vos recipere contingat, omnium quæ obtentu huiusmodi sepulturæ fuistis consecuti, medieratim, vel tertiam partem, vel quartam juxta felicitis recordationis Gregorii Papæ Prædecessoris nostri Decretum, & secundum consuetudinem regionis, setiam non requisiti infra octo dies à tempore receptionis eorum, Episcopo vel Sacerdote de cuius Parochia mortuus est assumptus exhiberi curetis. Et infra. Si quis verò vestrum huiusmodi præcepti transgressor provisionis nostræ extiterit, vel contra prædicta, vel aliquid prædictorum venire præsumperit, præter inobedientiæ vitium & excommunicationis sententiam, quam de facto ipsum incurere volumus, gravi suo periculo subiaceat, & nihilominus à loci Diacesano ad præmissa omnia & singula observanda censura Ecclesiastica omni appellatione remota districtius compellatur, nullis ei contra hoc Indulgentiis, vel Privilegiis Apostolicis valituris. Datum Neapoli XI. Calendas Decembris Pontificatus Nostri anno septimo.

Ad Imperatorem contra Confederationes cum Hæreticis: anno 1383.

URBANUS EPISCOPUS,

Servus Servorum Dei, Carissimo in Christo filio Venceslao Romanorum & Bohemæ Regi illustri, salutem & Apostolicam Benedictionem.

Nuper cum ad nostram pervenisset notitiam, quod olim tam tua seneritas, quam etiam claræ memoriæ Carolus Romanorum Imperator, & Genitor tuus, simul vel successivè nonnullas confederationes, vel colligationes seu Ligas, aut Conventiones, cum diversis Regibus, Principibus, Ducibus, Comitibus, Magnatibus, Nobilibus, & aliis Magnatibus qui tunc erant, seu postea sunt effecti schismatici seu Hæretici manifesti, & ab unitate Sanctæ Romanæ & Universalis Ecclesiæ separati, quamvis per nos aliàs declarati non essent. Nos attendentes quod huiusmodi Confederationes, Colligationes, & Ligæ seu conventiones, factæ cum huiusmodi Hæreticis aut Schismaticis, postquam tales effecti fuerant, erant temerariæ, illicitæ, & ipso jure nullæ, & si forsan ante ipsorum lapsum in schisma seu Hæresim initæ, seu factæ fuissent, etiam si forent juramento, vel fide data firmatæ, aut confirmatione Apostolica, vel quacumque alia firmitate roboratæ, postquam tales, ut præmittitur fuerant effecti, eo ipso, tam Tu, quam illi, qui forsan, una tecum huiusmodi confederationes, Colligationes, ligas, seu Conventiones cum talibus inierant, seu fecerant, & ad quos huiusmodi Confederationes, Colligationes Ligæ, seu Conventiones quomodolibet extendi poterant, & quorum interest, vel interesse poterat, ab eorum observantione absoluti eratis, illasque ipsis servare non debebatis, quinimò tu huiusmodi schif-

maticos & Hæreticos, ratione Imperii, ad quod Electus, & per nos approbatus existebas prout exiit in favorem Sanctæ Romanæ, & Universalis Ecclesiæ, cuius es Advocatus, pro posse prosequi tenebaris, ac teneris, quodque omnis communio cum talibus Hæreticis seu Schismaticis nimis periculosa existit, cum nulla sit prorsus nec esse debeat participatio lucis ad tenebras, aut Christi ad Belial. Et cupientes super his tuæ & aliorum animarum salutem & honori, ac statui tuo & aliorum, quorum interest, ut præfertur, salubriter providere, ac periculis & scandalis, quæ tibi & ipsis exinde provenire poterant, utiliter præcavere. Et te, & alios omnes, quorum interest & interesse poterat, auctoritate Apostolica, per nostras litteras, declaravimus fuisse, & esse ab earumdem Confederationum, Colligationum, Ligarum, & conventionum, observantione penitus absolutos, & ad earum observantionem aliquatenus non teneri, illasque, quatenus de facto processerant, cassamus, irritamus, & nullius esse decrevimus firmitatis: Et insuper cupientes animarum periculis obviare, tam tibi quam omnibus, etiam huiusmodi aliis, quorum interest, seu interesse poterat, districtius inhibuimus, ne Confederationes, Colligationes, ligas, aut Conventiones huiusmodi aliquatenus observaretis, seu ab illis servare quomodolibet permetteretis.

Decernentes ex tunc irritum, & inane quicquid, in contrarium, à quoquam quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari. Ideoque magnificentiæ tuæ paterno suademus affectu, ut præmissa prudenter consideres & huiusmodi declarationem & inhibitionem nostras diligenter studeas observare, & facere ab illis observare.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum XV. Calendas Maii Pontificatus nostri anno quinto.

Institutio Universitatis studii generalis ad Normam Academia Parisiensis in Urbe Coloniensi: an. 1388.

URBANUS EPISCOPUS,

Servus Servorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

IN supremæ dignitatis Apostolicæ specula superni dispensatione consilii, licet immeriti, constituti, ad universas fidelium regiones nostræ vigilantia creditas, earumque profectus, & commoda tamquam Universalis gregis Domini Pastor, commissa nobis speculationis apicem, quantum nobis ex alto permittitur, extendentes, fidelibus ipsis ad quærendum litteratum studia, & scientiæ margaritam, cuius dum invenitur, gloriosa est possessio, & fructus suavissimi, per quam pelluntur ignorantia nubila, ac erroris eliminatâ caligine mortalium curiosa solertia suos actus, & opera disponit, & ordinat in lumine veritatis, per quam etiam divini nominis, fideique Catholice cultus protenditur, iustitia colitur, tani publica, quam privata res geritur utiliter, omnisque prosperitas humanæ conditionis augetur.

Ob hoc igitur magno, nec mirum, desiderio ducimur, ut litterarum studia, in quibus pretiosa ipsius scientiæ margarita reperitur, laudanda suscipiant incrementa, frequentius invalescant præsertim in locis illis, quæ ad multiplicanda doctrinæ semina, & germina

salu-

ANN O
1388.

IV.
Ex Archiv.
Angliæ
Rimer
Tom. 7.
P. 392.

V.
Ex Oper.
Diplom.
Miræi Tom.
II. pag. 1253.

